

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfova ulica št. 1/I. Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Dve volji.

Vlada Davidovičevih zaveznikov je utegnila zabarikadirati se v zavzetih postojankah; premotila je situacijo, utrdila položaje, razporedila svoje kadre in postavila lastne svoje vede- te po celi deželi. Tudi načrt za nadalj- no ofenzivo je gotov in se ima začeti izvajati. Torišče zunanje politike je pri- šlo kot prvo na vrsto. Srečen - nesre- sen slučaj je hotel, da mora dr. Marin- sen slučaj je hotel, da mora dr. Marin- sen slučaj je hotel, da mora dr. Marin-

Pred zasedanjem skupščine.

Konferenca med Davidovičem in Jovanovičem.

Beograd, 3. septembra. Včeraj je dospel v Beograd predsednik nar. skupščine g. Jovanović. Danes se bo vršila seja demokratskega kluba, na ka- teri bodo določili delo narodne skupšči- ne. G. Jovanović se bo po tej seji se-

stal z Davidovičem, da se bosta spo- razumela za delo narodne skupščine, ki je sklicana 16. sept., in za delo pa- rlamentarnih odborov, zlasti za delo fi- nančnega odbora.

Političen položaj oživiljen.

Beograd, 3. sept. Položaj po- staja polagoma živahnejši. Poslanci so se pričeli vračati v Beograd. Demokra- ski klub je imel sejo in tudi v radi- kalnem klubu se je vršil manjši sesta- nek. V vladnih krogih se mnogo raz- pravlja o nameri radikalov, da prične- jo z najostrejšo opozicijo proti sedanj- i vladi. Pripravlja se končna redakcija zakona o pobijanju korupcije. V to svr-

ho se je vršila danes v justičnem mi- nistrstvu seja, kateri je predsedoval minister Hrasnica. Predsednik vlade g. Davidović je dolgo konferiral z vojnim ministrom generalom Hadžićem. Vsebi- na razgovora ni znana, vsled česar so tem bolj bogati komentarji. V kratkem prične zasedati finančni odbor in tedaj se bo pričel položaj čistiti.

Senzacionalna številka „Novosti“.

Imena podkupljenih uradnikov. — Pašićev medaljon. — Nastas Petrović o Pri- bičeviću.

Beograd, 3. septembra. »Novosti« so včeraj objavile zelo zanimive stva- ri: Zapisnik novinarjev, ki so prejeli pod- poro iz posebnega fonda. V tej za- devu »Novosti« niso postopale pošeno, ker so objavile samo radikalne in demo- kratske novinarje, katerih je dve tretji- ni. Imena vseh korumpiranih novinar- jev, tudi vladnih, bo pa objavil ne- ki drugi list. Dalje je list objavil Pa- šićev medaljon, ki je stvarno spomeni-

ca stranke. Medaljon ima zgoraj napis: »Bog čuva Srbijo!«, v sredi je slika g. Pašića, spodaj je napis: »Pašić vodja narod, radikalne stranke.« Najbolj za- nimiv pa je razgovor urednika »Novo- sti« z Nastasom Petrovičem, ob kateri priliki je N. Petrović nanovo napadel Svetozarja Pribičevića, da je »nevaspi- tan i nauručljiv« in mora radi tega kot opasen element iz društva.

ZA ZVEZO SLOVENIJE Z MORJEM.

Beograd, 3. septembra. Včeraj je posetila predsednika vlade Davidovi- ča in prometnega ministra Sušnika ter vojne ministra generala Hadžića po- sebna deputacija, ki jim je razložila nujno potrebo proge Ljubljana—Sušak. Deputacijo sestavljajo: Juraj Kucić, predsednik občine na Sušaku, dalje Ka- rel Škulj, narodni poslanec, predsednik trgovske zbornice v Ljubljani g. Ogrin, predstavnik oblasti za Kočevje Illič in predstavnik oblasti Brod—Moravice Ga- šljević.

Upamo, da se ni predlagalo izvedbe Musilove proge, temveč da se je v re- snici varovalo interese Slovenije s tem, da se je zahtevalo gradnjo že uzakone- ne Klodić—Hrovat—Kaučičeve proge, ki edino ustreza tudi stratežnim vidikom

CVJIČ PRI DAVIDOVIČU.

Beograd, 3. septembra. Včeraj je predsednik jugoslovanske akademije znanosti dr. Jovan Cvijić posetil Davidoviča in se z njim dalje časa razgovar- jal. Razgovor se spravlja v zvezo z od- homom dr. Cvijića v Francijo, kjer bo imel več propagandnih predavanj.

ZAKON O POBIJANJU KORUPCIJE.

Beograd, 3. septembra. Sinoči je predsednik vlade Davidović dolgo kon- feriral z ministri Pečićem, Nastas, Pe- trovičem in generalom Hadžićem o na- črtu zakona o pobijanju korupcije. Na- stas Petrović je nato odpotoval v Jago- dinu.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AV- STRIJO.

Beograd, 3. septembra. Trgovin- ska pogajanja z Avstrijo se bodo priče- la dne 11. septembra na Dunaju. V mi- nistrstvih se marljivo zbira gradivo za pogajanja.

vernih državah imamo manjšinske ka- binete, ki jih vodi v resnici neodgovor- na dobrovoljnost vladni priljajnih, a v nji nezastopanih strank. Le da ni eno in isto, če dva delata isto. Med reali- stičnim pozitivizmom francoskih soci- alistov, ki so dali Franciji že toliko pr- vovrstnih državnikov ter voditeljev angl. liberalizma in protidržavnim ilu- zionizmom našega Radića je nedop- vedljiva razlika. Ako je neodgovornost francoskih socialistov in angleških li- beralcev radi njih razvitega zmisla za politične realnosti bolj formalna nego dejanska, je Radićeva oboje v naj- popolnejši meri. To pa je tista nesreča, da hrvatski narod, ki se tako rad po-

SEJA DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 3. septembra. Danes se je vršila seja demokratskega poslan- skega kluba. Davidović je podal poro- čilo o politični situaciji in o tem, kar je vlada dosedaj storila za sporazum s HRSS. Nato je bila živahna diskusija v pogledu velikih županov in državnih podtajnikov. Večina kluba je proti te- mu, da se za državne podtajnike po- stavijo ljudi, ki niso narodni poslanci. Klub zahteva čim najhitreje sklicanje na- rodne skupščine. Izgleda, da se bo skup- ščina sestala 15. t. m. Ob tej priliki se bodo vršile volitve raznih parlamenta- rnih odborov za pretes zakonskih na- črtov za zakon proti korupciji itd., ker današnja vlada noče delati z sedanjimi odbori, v katerih je opozicija v večini.

SEJA EKONOMSKO FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 3. septembra. Sinoči se je vršila seja ekonomskega finančnega komiteta, na kateri so bili odobreni kre- diti prometnemu ministru in nekatere obveze prometnega ministrstva. Pregle- dan in odobren je bil tudi pravilnik o vršitvi kontrolnega fonda. Ta pravilnik bo predložen v daljnje rešenje minist- skemu svetu. Dalje je komitet sklenil, da se cena sladkorja v državnih tovar- ni na Belju zenači s cenami drugih sla- dornih tovarn. Samo državni uradniki bodo dobivali iz te tovarne sladkor po ceni, ki velja za prodajo na debelo.

NEPOTREBNA IMENOVANJA.

Beograd, 3. septembra. Vladni krogi doznajajo, da bo prihodnji te- den postavljenih več državnih podtaj- nikov in ministrskih pomočnikov. Za ta mesta je dovolj kandidatov. Kandidacije se bodo vršile proporcionalno po klubi.

naša s svojo zgodovino, ravno v naj- kritičnejših časih ni bil zmožen dati osvobodilni domovini treznega preudar- nega, ako že ne genialnega politika, temveč le drugovrstnega političnega špekulanta, ki zahteva za sebe vse ugodnosti vlade, a odklanja vso od- govornost ter s tem na nepravilnih tleh uvaja vlado dvojne volje: volje parlamentu in ljudstvu odgovorne vla- de, in volje, ki ni odgovorna nikomur razven trenutni svoji kaprici. Ali nam je ta moderni luksuz res tako potreben, ki smo še le v začetkih parlamentarne demokracije in stojimo še tam, kjer je n. pr. francoski narod bil že l. 1830 in 1849?

V Ljubljani naj se izvrši atentat na ministra Obova.

Ljubljana, 3. septembra. Danes je prispelo v Ljubljano iz Sofije poro- čilo, da je bil poslan od macedonske organizacije v Ljubljano atentator, ki naj ubije ministra Obova. Atentator je ba- je nek bolgarski podpolkovnik. Atentat na Obova je bil sklenjen že

davno, ker je danes Obov najmočnejši predstavitelj bolgarskih zemljoradni- kov in določen za naslednika Stambu- ljskega. Pozivljamo slovensko javnost, da bo pozorna in da se prepreči zločin- ska namera hlapcev Cankova, da bi bil v naši beli Ljubljani ubit odlični gost.

Mussolinijeva zvezda ugaša.

Rim, 3. septembra. Mussolini se na- haja v veliki stiski. Značilno je, da je v svojih izjavah v »Giornale d'Italia« pr- vič govoril o svojem odhodu. Seveda s tem še ni rečeno, da bo tako hitro ko- nec novemu režimu. Zanimive so pri- pombe današnjega »Mondo«. K tem iz- javam. Omenjeni list piše: Mussolini iz- javlja, da bo šel, ko se ga bo narod na- veličal, ne da bi zaloputnil vrata zase- boj. Dobro, načelnik fašizma se je s temi besedami prvič dotaknil glavne točke političnih neredov, ki vladajo v Italiji. To je točno. Skrajni čas je že, da preide zakonita oblast v roke pravi državni

vladi. Nastane vprašanje, kako bo Mus- solini ugotovil, da ga je narod že sit. Mi na primer mislimo, da je narod že danes sit njega in njegove stranke, on pa seveda tega ne prizna. Značilne so tudi pripombe glasila liberalcev »Gior- nale d'Italia«: Obstoji kriza nezaupa- nja, zelo težka kriza, katero bi bilo mo- goče rešiti, toda general »Mussolini« je neodločen. Dela brez načel in brez na- črta, tiplje tu pa tam in se poslužuje dvoumnih izrazov ter ne gre problemom do dna. Skratka, dela popolnoma dru- gače, kakor je ravnal Napoleon.

GRŠKA ODPOVEDALA TRGOVIN- SKO POGODBO.

Beograd, 3. septembra. Včeraj je grški poslanik izročil dr. Ot. Rybaču noto svoje vlade, v kateri je odpoveda- na za 3 mesece začasna trgovinska pogodba. Naša vlada je odpoved spre- jela na znanje. Pogajanja za stalno tr- govinsko pogodbo se morajo pričeti v najkrajšem času.

ZAHVALA DAVIDOVIČA.

Beograd, 3. septembra. Predsed- nik vlade se je včeraj v brzojavki za- hvalil svojim prijateljem, bivšim liberal- cem, v Požarevcu, ki so včeraj pristop- ili uradno v klub davidovičevih demo- kratov. (Naša včerajšnja vest, da so se izrekli bivši liberalci Požarevca za Pri- bičevića, je bila napačna in je resnica ravno nasprotna. Op. ured.)

DAVIDOVIĆ PRAVNIŠKEMU KON- GRESU.

Beograd, 3. septembra. Davido- vić je zaprosil kongres pravnikov, ki se bo vršil v prihodnjih dneh v Zagre- bu, naj kongres ob priliki razpravlja tudi o izvedbi državlanskega zakona in naj izrazi tudi svoje mišljenje o invalid- skem zakonu in o zakonu o pobiranju korupcije.

ZAHTEVE NEMCEV.

Beograd, 3. sept. Predsednika vlade Davidovića sta včeraj popoldne posetila nemška poslanca dr. Moser in senior Schumacher, da ga zainteresi- rata za vprašanje nemških šol v Sre- mu. Po prevratu so imeli Nemci v Sre- mu 60 nem. šol, sedaj pa jih imajo že 3. Zahtevajo pa jih najmanj polovico toliko (30).

PESEM DRŽAVNIH POSESTEV.

Beograd, 3. septembra. Radi iz- vršenih nepravilnosti pri eksploataciji na posestvu Majlatovo in v Turopolju je postavljen komisar Viljem Čmelč, na- čelnik ministrstva sum in rud, ki ima na- logo pregledati vse nerednosti na teh dveh posestih. Ta posestva je upravljalo društvo »Podravina«. Pose- stva cenijo na 100 milijonov dinarjev.

ODPUST DAVKOV.

Beograd, 3. septembra. Na pred- log kmetijskega ministra Kulovca je iz- dal Spaho naredbo o oprostitvi in odpi- su davka davčnim zavezancem, ki so vsled vremenskih neprilik utrpeli veli- ko materialno škodo. Naredba se na- naša zlasti na Slovenijo in Hrvatsko.

Danes, v četrtek ob 16.41 popol- dne pridejo v Ljubljano na I. kongres slovenske kmetijske omladine bol- garski, češki, lužiško - srbski, poli- ski in ruski delegati. Med njimi tudi čehoslovaški poljedelski minister dr. Hodža in bivši Stambolijski minis- ter Obov. Pozivljamo narodno ob- činstvo, da se sprejema slovanskih gostov udeležiti v čim večjem številu,

MINISTER HRASNICA ODSTOPI?

Beograd, 3. septembra. Včeraj se je v političnih krogih v Beogradu go- vorilo o rekonstrukciji vlade. Po te- kombinaciji bo ba- je moral odstopiti pravni minister Hrasnica, ki se bo po- svetil potem strankinim poslom v Bosni.

STALIŠČE GIUNTE OMAJANO.

Rim, 3. septembra. Med poslancem Giunto in tajnikom fašistovske stran- ke, ki se je vrnil nedavno z ženitovanj- skega potovanja, ter bivšim državnim podtajnikom Finciem ne vlada več tako iskreno prijateljstvo, kakor prej. Giun- ta je stavil v svojem listu »Militia« Fin- ciju vprašanje, ali je imel Finci v resnici sestanek z ravnateljem lista »Popolo«. Finci mu je odgovoril danes v »Popolu«, da ne bo odgovarjal na vprašanje ne- kega Fincija, ampak odgovoril bo le svojim volilcem in ako ga bo pozvalo fašistovsko predstojništvo.

SILEN VIHAR NA AVSTRIJSKIH OTOKIH.

Pariz, 3. septembra. Guverner angleških Antiljskih otokov sporoča, da je divjal velik vihar na otokih Tortola, Monferrata, St. John in Veris. Vihar je zahteval 50 človeških žrtev.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza dne 3. septembra.

Vrednote.

Srečke: 2 in pol odstotna drž. renta za voj. škodo denar 105 blago 115, zaključne. Delnice: Ljublj. kred. banka denar 225, Merkantilna banka denar 118, blago 122, I. hrv. štedionica denar 917, Slavenska ban- ka blago 105, Celjska pos. denar 200. Pod- letja: Strojne tov. in livarne denar 150, bla- go 165, Trbov. prem. družba denar 480, bla- go 500, Združene papirnice denar 123, bla- go 130, Založnice itd.: 4 in pol odst. korn. zad. dež. banke blago 93.

Produkti.

Tramaj od 4 — 13 m. dolž. 8/8, 3/11, 11/11, 11/13, 13/16, 13/19, 16/19, 16/21, 19/24, 21/27, 34/29 frko meja blago 450, tra- mi 4/4, 150 kom. 6 m, 4/5 100 kom. 5 m, 100 kom. 6 m 6/8 50 kom. 5 m, 4/4 50 kom. 4 m, 4/5 50 kom. 4 m, 4/4, 4/5 kompl. vagona 6 do 7 m kol. 2 I. K. vag denar 430, blago 430, zaključ., stakete od 1.40 napr. dolž. od 2 in pol do 4 cm deb. na drob. koncu irko nakl. post. Slov. tek. m. blago 0.50, deske 20 mm III. frko meja denar 555, remeljni polov. I. II., III. frko meja denar 698, ogije vilano I. denar 122.50, pšenica domača par. Ljubljana denar 395, pšenica bačka, frko Bačka post. blago 370, suhe gobe po kakovosti denar 48—54, jabolka prebrana frko nakl. post. blago 155, krompir zdrav suh frko nakl. post. denar 120, seno prešano la- sladko frko nakl. post. denar 75, vino belo doljen. štaj. hrv. po vz. frko nakl. post. de- nar 640.

Beograd, 3. sept. Dunaj 10.77—10.80, Italija 338—340, London 343.50—344, New York 76.35—76.50, Pariz 414—415, Praga 229—230, Curih 14.43—14.50.

Zagreb, 3. sept. Dunaj 10.70—10.90, Italija 338.50—341.50, London 343—346, New York 76—77, Pariz 415—420, Praga 228—231, Curih 14.45—14.55.

Zagreb v Curihu 6.95.

Curih, 3. septembra. Zagreb 6.95, New York 551.25, London 23.82, Pariz 28.70, Milan 23.50, Berlin 1.265, Dunaj 0.0075, Praga 1.95.

